

FOLKETINGETS EU-OPLYSNING

Christiansborg
1240 København K
telefon 3337 3337
fax 3337 3330
euopl@folketinget.dk
www.eu-oplysningen.dk

NR. 3

NOVEMBER 2007

Europa-Kommissionen Initiativtager og kontrollant

Europa-Kommissionen eller blot Kommissionen er som institution en væsentlig aktør i EU. Kommissionens rolle er at være både initiativtager, administrator og kontrollant. Det gør institutionen til et enestående fænomen i international sammenhæng.

Kommissionen har med få undtagelser eneret på at stille forslag til nye regler i EU. Reglerne vedtages af Rådet og ofte i samarbejde med Europa-Parlamentet. Det betyder, at Kommissionen sammen med Rådet og Europa-Parlamentet har afgørende betydning for udarbejdelsen af EU-lovgivning.

Traktatens vagthund

Når en lov (i EU hedder det en beslutning/ afgørelse, et direktiv eller en forordning) er vedtaget, er det Kommissionens opgave at administrere den og kontrollere, at den bliver overholdt af medlemslandene og af EU's institutioner. Hvis reglerne brydes, kan Kommissionen rejse sag mod et medlemsland ved EF-Domstolen. Inden for konkurrenceområdet har Kommissionen særlige beføjelser til at udstede bøder til virksomheder, der ikke overholder reglerne.

Andre opgaver for Kommissionen er at forvalte EU's budget og at indgå internationale handelsaftaler på vegne af EU.

Lidt historie

Europa-Kommissionen blev etableret i 1950'erne, da EU stadig kun havde seks medlemslande. Efterhånden som EU er blevet udvidet med flere medlemslande og flere politikområder, er Kommissionen vokset. I dag er den arbejdsplads for cirka 22.400 personer.

Kommissionens arbejdsområder er fastlagt i traktaten og strækker sig fra handels-, industri-, social- og arbejdsmarkedspolitik til landbrug, miljø, energi, regionaludvikling og udviklingssamarbejde. Hovedparten af Kommissionen har hjemsted i Bruxelles, men den har også kontorer andre steder.

Sådan er Kommissionen opbygget

Til at varetage arbejdsområderne og opgaverne har Kommissionen en politisk ledelse. Den består af 27 kommissærer — én kommissær pr. land. Sådan har det ikke altid været. De store medlemslande (Tyskland, Frankrig, Spanien, Italien og Storbritannien) har

... VIDSTE DU?

Den danske kommissær hedder Mariann Fischer Boel (V). Hun blev udpeget i 2004 og hendes ansvarsområde er EU's landbrugspolitik.

... VIDSTE DU?

At Kommissionen 1995-1999 efter pres fra Europa-Parlamentet og en rapport udarbejdet af en uafhængig ekspert-gruppe gik af før tiden efter beskyldninger om svig, forsømmelser og nepotisme.

tidligere haft to kommissærer hver. I forbindelse med optagelsen af de ti nye medlemslande i 2004 blev det besluttet, at hvert land kun skulle have én kommissær. Kommissærerne udpeges af medlemslandenes regeringer for en 5-årig periode med mulighed for genudnævnelse.

Det faktum, at hvert land har en kommissær af egen nationalitet, kunne give anledning til at tro, at en kommissær er regeringens forlængede arm i EU.

Sådan må det imidlertid ikke være ifølge traktaten. Den slår fast, at kommissærerne ikke fungerer som repræsentanter for deres lande. Kommissærerne skal ifølge traktaten »udføre deres hverv i fuldkommen uafhængighed og i Fællesskabets almene interesse«, og de må ikke »søge eller modtage instruktioner fra nogen regering«.

Kommissionen fungerer som et kollegium. Det indebærer blandt andet, at kommissærerne er kollektivt ansvarlige for de truffe beslutninger. Normalt mødes Kommissionen en gang om ugen, hvor der træffes beslutninger med simpelt flertal, selvom målet er, at Kommissærerne skal være enige.

Formanden for Kommissionen og kommissærerne udnævnes af Rådet med kvalificeret flertal efter at være godkendt af Europa-Parlamentet. Kommissionsformanden kan afskedige en kommissær, dog kun med de øvrige kommissærers godkendelse.

Kommissærens kabinet

Hver kommissær har et såkaldt »kabinet«. Kabinetterne består af kommissærernes personlige rådgivere. De skal fungere som kommissærernes øjne og ører og informere og rådgive kommissærerne i det daglige arbejde. Kabinetterne spiller en vigtig rolle i forbindelse med forberedelse af lovforslag. Det er cheferne for kabinetterne, som forbereder kommissærernes ugentlige møder. Kabinetcheferne foretager også de indledende forhandlinger mellem de forskellige kommis-

særer og prøver at opnå enighed om punkterne på dagsordenen, før selve Kommissionen mødes.

Generaldirektorater og Særtjenester

Ud over kommissærerne og deres kabinetter består Kommissionen også af en række generaldirektorater. Generaldirektoraterne kaldes også for GD'ere. Hvert GD har ansvaret for et særligt politikområde. GD'erne har også et antal mindre direktorater under sig afhængigt af fagområdet og arbejdsbyrden. Det er embedsmænd og eksperter, som arbejder i GD'erne og de underordnede direktorater.

Den nuværende danske kommissær, Mariann Fischer Boel, er for eksempel chef for GD'et for Landbrug og Udvikling af Landdistrikter.

Kommissionen har også 13 særtjenester. Det er eksempelvis den juridiske tjeneste, der fungerer som Kommissionens juridiske vagthund og skal godkende alle Kommissionens forslag til retsakter. Derudover er der særtjenester for personale, oversættelse, revision, statistik med flere.

Kontrol med Kommissionen

Kommissionen har vidtstrakte beføjelser og arbejder uafhængigt af de øvrige EU-institutioner og medlemslandene. Kommissionen er dog underlagt flere forskellige former for kontrol. Europa-Parlamentet står for den politiske kontrol. Det betyder, at Parlamentet kan afsætte Kommissionen ved et mistillidsvotum med kvalificeret flertal. Når der udnævnes en ny Kommission, skal Europa-Parlamentet godkende den, før den kan træde til.

EF-Domstolen er ansvarlig for den juridiske kontrol med Kommissionen. Det betyder, at Domstolen holder øje med, at Kommissionen handler i overensstemmelse med traktaten. Desuden er Kommissionen underlagt økonomisk kontrol fra Revisionsretten. Efter nordisk forbillede har EU også en Ombudsmand, som blandt andet kontrollerer Kommissionens forvaltning af EU's regler.

DANSKE KOMMISSÆRER

Kommissær	Tidsperiode	Ansvarsområde
Finn Olav Gundelach	1973-1981	Landbrug, næstformand
Poul Dalsager	1981-1985	Landbrug
Henning Christophersen	1985-1995	EU-budget, næstformand
Ritt Bjerregaard	1995-1999	Miljø
Poul Nielson	1999-2004	Udvikling og humanitær bistand
Mariann Fischer Boel	2004-	Landbrug